IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 226)**

z dnia 14 czerwca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 226)

14 czerwca 2023 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Polaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

I. rozpatrzenie informacji o dokumentach, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2023) 189, 244 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej), COM(2023) 236, 238, 239, 251, 252, 253, 254, 255, 265 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.), COM(2023) 235, 247, 248, 249, 274, 306, 700, JOIN(2023) 12 (art. 151 ust. 1 z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.),

II. rozpatrzenie (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (19 czerwca 2023 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2023) 148, 147),

III. rozpatrzenie (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Środowiska (20 czerwca 2023 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2022) 304, 542, COM(2023) 88),

IV. rozpatrzenie (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Gospodarczych i Finansowych (16 czerwca 2023 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2022) 701, 703, COM(2023) 240, 241),

V. rozpatrzenie (w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej na 2022 r. (na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu) (COM(2022) 547 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu,

VI. rozpatrzenie (w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) sprawozdania Komisji dla

Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wybranych aspektów dotyczących magazynowania gazu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1038 (COM(2023) 182 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Artur Soboń** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Adam Guibourgé-Czetwertyński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Domańska**, **Joanna Heger**, **Agata Jackiewicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych oraz **Marcin Fryźlewicz** – ekspert ds. legislacji w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, witam panów ministrów, a także towarzyszące im osoby.

Czy są jakieś uwagi ze strony państwa posłów do porządku dziennego, który mamy na dzisiaj zaplanowany? Nie ma. Wobec tego stwierdzam, że Komisja przyjęła zaproponowany porządek dzienny.

Przechodzimy do pkt I, czyli rozpatrzenia informacji o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: **w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2023) 189, 244; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2023) 236, 238, 239, 251, 252, 253, 254, 255, 265; w trybie art. 151 ust. 1 z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2023) 235, 247, 248, 249, 274, 306, 700, JOIN(2023) 12**.

Czy państwo posłowie chcą zgłosić uwagi do wymienionych przeze mnie dokumentów, czy też – zgodnie z wnioskiem prezydium – możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów**. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Czy jest pan minister Soboń?

Zastępca dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Finansów Robert Krzyśków:

Pan minister Soboń jest w drodze.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Mamy jeszcze innego pana ministra, więc będziemy procedować, a w dalszej kolejności rozpatrzymy państwa wniosek.

Przejdziemy teraz do pkt III, czyli rozpatrzenia (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, które odbędzie się w dniu 19 czerwca 2023 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach.

Rząd reprezentuje pan minister Adam Guibourgé-Czetwertyński, podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, na posiedzeniu rady unijnej do spraw energii w poniedziałek 19 czerwca przedstawimy dwie propozycje legislacyjne Komisji, wobec których będzie przyjęte podejście ogólne przez Radę.

Pierwsza to jest tzw. rozporządzenie dotyczące reformy rynku energii elektrycznej. To jest COM(2023) 148. W tym zakresie, skupiając się na najważniejszych kwestiach, ostateczne stanowisko będzie uzależnione od uwzględnienia naszych postulatów. Na razie trwają dyskusje. Dzisiaj jest posiedzenie COREPER-u. Rozmowy są jeszcze dynamiczne. Mam nadzieję, że uda się załatwić część z tych postulatów.

Co zostało zrobione i co zostało do załatwienia? Jedna z ważnych kwestii, która jest w tej propozycji Komisji, to jest kwestia mechanizmów mocowych. Wspólnie z kilkoma innymi państwami członkowskimi postulowaliśmy bardziej elastyczne podejście do stosowania i modyfikacji mechanizmów mocowych. Ale przede wszystkim – i ta druga kwestia jest jeszcze w zawieszeniu, przypuszczalnie jest do załatwienia na Radzie – jest kwestia dodatkowego rozwiązania w celu pokrycia ewentualnych ryzyk związanych z bezpieczeństwem systemu. Takie rozwiązanie jednocześnie zapewniałoby brak efektu lock-in w aktywach wysokoemisyjnych.

Drugie istotne zagadnienie, które było w tej propozycji Komisji, to jest kwestia kontraktów różnicowych. Komisja proponowała obowiązkowe zastosowanie takich mechanizmów dla nowych inwestycji w niskoemisyjne źródła wytwórcze. Udało się wyjaśnić szereg wątpliwości, które mieliśmy, m.in. to, że obowiązek stosowania kontraktów różnicowych nie odnosi się do innych systemów wsparcia niż bezpośrednie wsparcie cenowe. Udało się też zwiększyć elastyczność państw członkowskich w wykorzystaniu nadwyżek pochodzących z tych kontraktów.

Z mniej ważnych rzeczy jeszcze dwie kwestie. Pewne zastrzeżenia mamy do propozycji zamknięcia bramki dla rynku międzyobszarowego od 1 stycznia 2030 r. do 30 minut przed czasem dostawy energii. To raczej powinno nastąpić dopiero po dokonaniu analizy korzyści płynących z takiego rozwiązania. Kolejny pomysł Komisji – utworzenia regionalnych, wirtualnych HUB-ów – powinien być poprzedzony analizą wpływu, zanim to zostanie wprowadzone.

Drugi akt legislacyjny, który będzie przedmiotem obrad Rady, to jest tzw. rozporządzenie REMIT, czyli COM(2023) 147. Dosyć pozytywnie patrzymy na te wszystkie zmiany, które zapewniają bardziej otwartą i uczciwą konkurencję na rynkach energii elektrycznej i gazu. W toku negocjacji dążyliśmy do zachowania większej równowagi pomiędzy kompetencjami państw członkowskich i ACER-u oraz do wydłużenia terminów na wdrożenie pewnych obowiązków, które zostały wprowadzone tym rozporządzeniem. To tyle odnośnie do Rady.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawione stanowisko.

Otwieram dyskusję. Czy są pytania ze strony państwa posłów? Nie ma pytań, nie widzę zgłoszeń.

W związku z tym chciałbym zaproponować następującą konkluzję: stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 19 czerwca 2023 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.** Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Na tym zamykam rozpatrywanie tego punktu.

Przechodzimy do pkt IV, czyli rozpatrzenia (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Środowiska, które odbędzie się w dniu 20 czerwca 2023 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach.

Rząd reprezentuje pan minister Czetwertyński. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o Radę ds. Środowiska, która odbędzie się we wtorek 20 czerwca, to na tej Radzie planowane jest przyjęcie podejścia ogólnego odnośnie do jednej propozycji legislacyjnej dotyczącej odbudowy zasobów przyrodniczych oraz debatę odnośnie do dwóch projektów zaproponowanych ostatnio przez Komisję. Pierwszy dotyczy norm emisji CO_2 dla pojazdów ciężarowych, a drugi dotyczy dyrektywy w sprawie jakości powietrza.

Jeśli chodzi o rozporządzenie w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych, to ta propozycja jest już przedmiotem prac Rady od kilku miesięcy i została zmieniona. Sporo naszych wątpliwości zostało wyjaśnionych. Pozostało jednak nadal kilka kluczowych dla nas kwestii, które nie zostały rozstrzygnięte. W związku z tym nie możemy poprzeć proponowanego tekstu.

Myślę, że najważniejsze zastrzeżenia do tej propozycji dotyczą zbyt krótkiej perspektywy czasowej dla realizacji celów, które zresztą często się wykluczają. Może nie tyle między sobą, co z innymi priorytetami unijnymi, na przykład w zakresie bezpieczeństwa energetycznego czy bezpieczeństwa żywnościowego, czy niektórych inwestycji infrastrukturalnych. W naszej opinii ta propozycja niewątpliwie wpływa na planowanie przestrzenne i może ograniczać możliwość realizacji większych inwestycji, także takich o priorytetowym charakterze.

Istotnym problemem, który widzimy na tym etapie negocjacji, jest na przykład kwestia zastosowania przepisów, które doprowadzą de facto do sytuacji, w której wymagania dla obszarów Natura 2000 będą miały zastosowanie także poza tymi obszarami. Wydaje się, że przy obecnej wersji tekstu może być trudno zrealizować nawet takie projekty, które nie mają znaczącego oddziaływania na środowisko i mogłyby być dozwolone na obszarach Natura 2000. Z takim brzmieniem przepisów, jakie obecnie mamy, one byłyby wykluczone.

Wprowadzone tym rozporządzeniem zmiany są bardzo rozległe, wymagałyby niewątpliwie dużej ingerencji w system prowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wydawania decyzji inwestycyjnych w prawie krajowym. Na pewno nie da się zastosować bezpośrednio tych rozwiązań. To wymagałoby długiego procesu zmian krajowego prawodawstwa.

W zakresie ekosystemów rolniczych postulowaliśmy zmianę podejścia w stosunku do pierwotnej propozycji Komisji, żeby zrezygnować z celów ilościowych na rzecz utrzymania czy osiągnięcia tendencji wzrostowej, nie wskazując na konkretne wartości docelowe dla wskaźników bioróżnorodności.

Kolejna problematyczna kwestia, z punktu widzenia rolnictwa, to wprowadzenie wymagań w zakresie torfowisk, które często były wykorzystane do celów rolniczych, a także możliwość ingerencji Komisji w krajowe plany. Problematyczny jest przede wszystkim brak adekwatnego finansowania tego rozporządzenia poprzez ograniczenie, które ono wprowadzi wobec właścicieli terenów. Niewątpliwie przez tę legislację będą generowane duże koszty.

To tyle, jeśli chodzi o ten pierwszy temat, który będzie przedmiotem podejścia ogólnego w zakresie dwóch propozycji, które będą przedmiotem debaty. Jeśli chodzi o pierwszą propozycję, dotyczącą norm emisyjnych CO_2 dla pojazdów ciężkich, to obecnie stanowisko rządu jest w trakcie opracowywania. Natomiast biorąc pod uwagę sygnały, które wpływają od społeczeństwa i z sektora, powinniśmy w sposób niezwykle rozważny podejść do tej propozycji. Na pewno osiągnięcie tak ambitnych celów będzie możliwe dopiero, jeśli będą odpowiednie, sprzyjające warunki tj. odpowiednia infrastruktura – ładowanie, tankowanie, a także dostęp do energii elektrycznej czy paliw alternatywnych dla tych pojazdów.

W zakresie dyrektywy w sprawie jakości powietrza niedawno na tej Komisji przedstawiłem stanowisko rządu w tej sprawie. Generalnie mamy duże zastrzeżenia co do proponowanych poziomów. Są nierealistyczne do osiągnięcia do 2030 r., a w ogóle wątpliwe,

jeśli chodzi o 2050 r. Komisja proponuje osiągnięcie poziomu zerowego, co wydaje się niemożliwe, biorąc pod uwagę chociażby naturalne emisje niektórych zanieczyszczeń do środowiska. Na pewno potrzebne jest więc urealnienie tej propozycji i uwzględnienie odpowiedniej perspektywy czasowej do realizacji proponowanych rozwiązań. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawione stanowisko.

Otwieram dyskusję w tym punkcie. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję: stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Środowiska w dniu 20 czerwca 2023 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.** Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Jest już z nami pan minister Artur Soboń gotowy do wzięcia udziału w dyskusji i przedstawienia stanowiska. Wobec powyższego powrócimy, panie ministrze, do pkt II, czyli rozpatrzenia (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Gospodarczych i Finansowych, które odbędzie się w dniu 16 czerwca 2023 r. w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach.

Rząd reprezentuje pan minister Artur Soboń, sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Artur Soboń:

Bardzo dziękuję. Wysoka Komisjo, panie ministrze, chciałbym przedstawić tezy i informacje o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar przyjąć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Gospodarczych i Finansowych, które odbędzie się 16 czerwca.

W momencie, w którym jesteśmy, nie dysponujemy jeszcze listą A, czyli listą punktów do przyjęcia bez dyskusji. Natomiast w trakcie posiedzenia Rady prezydencja szwedzka przewiduje dyskusję na temat pakietu ViDA, na który składają się: dyrektywa zmieniająca dyrektywę w odniesieniu do przepisów dotyczących podatku VAT w epoce cyfrowej oraz rozporządzenie Rady zmieniające rozporządzenie w odniesieniu do ustaleń dotyczących współpracy administracyjnej, w dziedzinie VAT, niezbędnej w epoce cyfrowej.

W odniesieniu do dyrektywy rząd zgadza się co do zasady, że należy harmonizować cyfrowo sprawozdawczość i należy się oprzeć na ustrukturyzowanych e-fakturach. W przyszłości trzeba jeszcze omówić cały szereg kwestii technicznych, aby ustalić precyzyjnie, gdzie ta harmonizacja jest konieczna. Nie chcielibyśmy, w związku z nowymi zharmonizowanymi zasadami, stracić dotychczasowych postępów w zakresie zwalczania oszustw na poziomie kraju, na poziomie Polski. Mamy świadomość, że zbudowany w 2022 r. system e-fakturowania jest rozwiązaniem przyszłościowym. Jednocześnie rząd uważa, że w kwestiach stosowania e-raportowania cyfrowego i budowania ustrukturyzowanego systemu e-fakturowania celowe byłoby pozostawienie określonej elastyczności państwom członkowskim, które wyprzedziły rozwiązania proponowane obecnie na poziomie UE i zainwestowały środki w celu zwalczania oszustw podatkowych i nieuczciwej konkurencji. Zmiany przepisów w obszarze cyfrowym oparte o e-fakturowanie nie powinny prowadzić do zwiększonego obciążenia administracyjnego przedsiębiorstw.

Krajowy system e-fakturowania powinien być autonomiczny. Nie chcemy zgadzać się, aby w zakresie systemu przeciwdziałania – przewidywanego przez Komisję do realizacji transakcji wewnąrzwspólnotowych – państwa członkowskie były zobligowane do stosowania go w krótkim czasie w transakcjach krajowych. W tej kwestii chcielibyśmy najpierw ocenić, jak system działa w praktyce dla transakcji unijnych. W tym czasie państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania swoich krajowych systemów.

Kolejną kwestią, na którą zwrócimy uwagę, jest uprzednia walidacja faktur jako niezbędny element systemu, by w systemie nie krążyły faktury wadliwe. Najlepiej byłoby

gdyby taka walidacja była dokonywana przez administrację, gdyż wtedy w największym stopniu przyczynia się do ograniczania potencjalnych oszustw.

Kolejny punkt, który będzie na ECOFIN-ie, będzie dotyczyć zarządzania gospodarczego. Składają się na niego: wniosek dotyczący rozporządzenia PE i Rady w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego oraz wniosek o rozporządzenie Rady zmieniające rozporządzenie w sprawie procedury nadmiernego deficytu. Obecnie trwają analityczne prace nad stanowiskiem.

Wnioski w sprawie przygotowania stanowiska rządu – zgodnie z przepisami ustawy o współpracy z parlamentem w sprawach związanych z członkostwem Polski w UE – wpłynęły do ministerstwa 12 czerwca. Na tym etapie kluczowe dla rządu będzie dopracowanie: roli nowych planów średniookresowych, traktowania wydatków militarnych, roli Komisji Europejskiej w dwustronnym dialogu technicznym.

Bardzo dziękuję za możliwość przedstawienia tych informacji, które Rada Ministrów ma zamiar rozpatrywać podczas najbliższego posiedzenia Rady ECOFIN. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawione stanowisko.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby w tym momencie zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. W związku z tym chciałbym zaproponować następującą konkluzję: stwierdzam, że **Komisja wysłuchała informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Gospodarczych i Finansowych w dniu 16 czerwca 2023 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do dokumentów COM(2022) 701 oraz 703, natomiast w stosunku do dokumentów COM(2023) 240 i 241 Komisja postanowiła nie zajmować stanowiska.**

Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Na tym zamykam ten punkt dzisiejszego porządku obrad, czyli pkt II. Dziękuję panu ministrowi i wszystkim pracownikom.

Sekretarz stanu w MF Artur Soboń:

Ja również bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Przechodzimy do pkt V, czyli rozpatrzenia (w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno -Społecznego i Komitetu Regionów: Sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej na 2022 r. (na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu) (COM(2022) 547 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.

Rząd w tym punkcie reprezentuje pan minister Czetwertyński. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, odnośnie do tego sprawozdania Komisji – sprawozdania dotyczącego stanu unii energetycznej na rok 2022 – to jest to realizacja obowiązków Komisji wynikających z unijnej legislacji. W dużej mierze to są słuszne wnioski, między innymi o konieczności jak najszybszego uniezależnienia się od rosyjskiej energii, które są spójne z postulatami, które już od dawna przedstawialiśmy na forum unijnym.

Natomiast skupiając się na tym, czego, moim zdaniem, brakuje w tym komunikacie, chciałem podkreślić pięć rzeczy. Po pierwsze brakuje jasnego stwierdzenia, że bezpieczeństwo unijne może być budowane jedynie w oderwaniu od importu surowców energetycznych z Rosji. Podjęliśmy w UE szereg działań w tym zakresie, ale lepiej by było, gdyby ze strony Komisji zapadła w tym komunikacie jednoznaczna deklaracja, że nawet po ustaniu działań wojennych nie może być powrotu do roli Rosji jako głównego dostawcy dla UE.

Drugi punkt, na który chciałem zwrócić uwagę, to jest sposób potraktowania energetyki jądrowej, dosyć ograniczony, chociaż to będzie kluczowa technologia dla osiągnięcia naszych celów. Widzimy to zresztą w planach wielu innych państw członkowskich. Trzeci element – którego brakuje w tym komunikacie – to jest kwestia wezwań inwestycyjnych, które są związane z realizacją celów unijnych w tym zakresie.

Czwarty element, którego, moim zdaniem, brakuje w tym komunikacie, to jest znaczenie sieci przesyłowych dla realizacji naszych celów i umożliwienia modernizacji polskiej energetyki – ale także energetyki na poziomie unijnym – które będzie trudno osiągać bez znaczących inwestycji w tych sieciach.

Na końcu, ostatni element, na który chciałem zwrócić uwagę, to kwestia ubóstwa energetycznego, na który Komisja słusznie zwraca uwagę w tym komunikacie. Podzielamy tę obawę, że to zjawisko mogłoby się pogłębić razem ze wzrostem wydatków na energię w społeczeństwie. Brakuje jednak trochę konsekwencji w refleksji Komisji, jeżeli chodzi o tę kwestię i to, jak sytuacja gospodarstw domowych może pogorszyć się ze względu na wprowadzone inne rozwiązania, jak na przykład rozszerzenie ETS na budynki i transport. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawione stanowisko. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Krzysztof Gadowski. Panie pośle, bardzo proszę o zabranie głosu.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowna Komisjo, członkowie Komisji, panie ministrze, może rzeczywiście nie ma tu jednoznacznego podkreślenia konieczności odcięcia się od surowców z Rosji, ale działania podjęte przez UE cały czas dotyczą tego tematu. Poprzez działania Unia udowadnia, że rzeczywiście odchodzimy od tych surowców energetycznych.

Unia Europejska w tym okresie realizowała politykę wdrażania unii energetycznej w tych pięciu obszarach, które cały czas podkreślała. To było: obniżenie emisyjności i emisji gazów cieplarnianych, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne, wewnętrzne rynki energii oraz badania, innowacje i konkurencyjność. Wiele uwag, o których mówił pan minister, można poszufladkować w ramach pięciu wymiarów unii energetycznej.

W ostatnim okresie mieliśmy rzeczywiście ciężki czas. Rok 2022 to przede wszystkim wzrost cen energii, który dotknął nie tylko gospodarstwa domowe, ale również małe i średnie firmy. To było zaraz po pandemii, później nastąpiła inwazja Rosji na Ukrainę, co też spowodowało te działania… Jednak trzeba powiedzieć, że w tym okresie wdrażanie unijnych działań energetycznych okazało się sprawne. Pamiętajmy, że w marcu 2022 r. Komisja ogłosiła projekt rozporządzenia w sprawie magazynowania gazu ustanawiający obowiązki dla krajów członkowskich. To był strzał w dziesiątkę. Rzeczywiście do połowy października wszystkie kraje członkowskie zdołały napełnić magazyny praktycznie do 91%. 5 października w magazynach było już 80%. Te działania były skuteczne.

Kolejnym elementem – w tym trudnym czasie dla surowców energetycznych, energii elektrycznej i gazu – było przyjęcie w maju 2022 r. planu REPowerEU. Wszyscy wiemy, z czym to się wiąże. Były środki, z których Polska nie chciała skorzystać, i zostawiła je na stole. Nie wykorzystaliśmy ich do końca. Ale kolejne działanie, czyli komunikat o oszczędzaniu gazu na bezpieczną zimę – też na ten temat rozmawialiśmy na Komisji do Spraw Unii Europejskiej – miał ograniczyć zapotrzebowanie na gaz o 15%. Oczywiście to się udawało w różnym zakresie w krajach członkowskich. Jednak te komunikaty – które w jakiś sposób pojawiały się w decyzjach podejmowanych przez UE – przemawiały za tym i mówiły krajom członkowskim, w jakim kierunku iść, wskazywały przyzwolenie na konkretne działania.

To samo było we wrześniu 2022 r., kiedy ogłoszono projekt rozporządzenia w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii. Sami o to prosiliśmy, szukaliśmy różnych rozwiązań. Wtedy ustanowiono tak zwane składki solidarnościowe, z którymi początkowo rząd polski miał trudności, ale ostatecz-

nie, po wewnętrznych przepychankach rządu, udało się te środki jakoś zabrać z polskich monopolistów i skierować na pomoc przede wszystkim dla gospodarstw domowych, a w późniejszym okresie również dla przedsiębiorstw. To też trzeba wyraźnie zaznaczyć i ustalić ceny regulowane, które obowiązują do dziś.

Moim zdaniem to ważne działania, ważne elementy, które zostały wpisane w działalność unii energetycznej. Pan minister wspomniał też o wskaźnikach, że cele unijne w jakiś sposób zostały mało wyartykułowane. Wydaje mi się, że w tym raporcie jednoznacznie jest napisane o tym, gdzie jesteśmy, i ile mamy do zrobienia. Wskaźniki w pewnym okresie zostały zachwiane, ale cele zostały podtrzymane. Mam nadzieję, że polski rząd też będzie zachowywał stosowne tempo w zakresie realizacji tych celów.

Środki, o których pan minister mówi w kontekście modernizacji sieci dystrybucyjnych czy przesyłowych, już leżą na stole. Nie zapominajmy o tym, że te 700 mln zł, które mamy w UE, to KPO. Dzisiaj, kilka godzin temu, była debata nad nowelizacją ustawy Prawo energetyczne. Mówiliśmy również o pewnych działaniach chroniących prosumentów gospodarczych, mówiliśmy o nowych mechanizmach, które będą wspierać odbiorców energii. Na wielu podkomisjach w ostatnich dniach toczyła się również dyskusja o tym, jakie środki i skąd wziąć na budowę i modernizację sieci. Rzeczywiście trzeba wyraźnie wskazać, że polski rząd w tych dziedzinach wykazuje małą aktywność. Jeśli mamy środki KPO i postawione kamienie milowe, to powinniśmy je realizować. Po to, żeby po te środki sięgnąć i żebyśmy mogli osiągnąć to, co jest dzisiaj najważniejsze – a co powinno być priorytetową działalności rządu – modernizację sieci dystrybucyjnych i budowę sieci przesyłowych. To powinno się odbyć przy sięgnięciu po środki unijne w tym temacie.

Wczoraj prowadziłem podkomisję do spraw sprawiedliwej transformacji powołaną przez Komisję do Spraw Unii Europejskiej. Rozmawialiśmy na ten temat. Mówiliśmy o tych sieciach w obecności przedstawicieli PSE, w obecności przedstawicieli operatorów sieci dystrybucyjnych. Tam rzeczywiście są problemy, bo są środki, są nakłady, są policzone zadania, które trzeba realizować, ale firmy same z siebie nie zdobędą tych środków. Czekają na odblokowanie środków z UE i na domknięcie sprawy przez instytucję pod nazwą NABE, która w jakiś sposób hamuje działania związane z bezpieczeństwem energetycznym Polski, a więc wytwarzaniem energii, wejściem mocniej w energetykę odnawialną.

Generalnie można powiedzieć, że dokument jest dokumentem informacyjnym, co roku podlega publikacji. Dokument nie stanowi jakiegoś większego prawa, dociera do wszystkich członków UE i pokazuje, na jakim jesteśmy etapie i co przez ostatni rok udało nam się zrealizować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi za przedstawione sprawozdanie.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby się wypowiedzieć w sprawie tego dokumentu? Nie widzę zgłoszeń. Wobec tego chciałbym zapytać, czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2022) 574 i odnoszącego się do niego stanowiska rządu**. Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt V.

Przechodzimy do ostatniego punktu, czyli pkt VI, w którym rozpatrzymy w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wybranych aspektów dotyczących magazynowania gazu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1038 (COM(2023) 182 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

Rząd w tym punkcie reprezentuje również pan minister Czetwertyńskiego. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o to sprawozdanie dotyczące magazynowana gazu, to jest to sprawozdanie, które ma charakter czysto

informacyjny. Mogę podkreślić, że widać w tym sprawozdaniu efekt przyjętego w zeszłym roku rozporządzenia unijnego dotyczącego magazynowania gazu, którego Polska była gorącym zwolennikiem, i między innymi obowiązkowego napełnienia magazynów do 90% pojemności, co było wcześniej praktyką stosowaną przez Polskę, która to praktyka została przeniesiona na poziom unijny. Myślę, że to jest bardzo dobre rozwiązanie, które zwiększyło bezpieczeństwo na poziomie unijnym dla wszystkich odbiorców gazu.

Dodatkowo rozporządzenie wprowadziło obowiązek certyfikowania dla operatorów systemów magazynowania. To powinno zwiększyć ogólny poziom bezpieczeństwa. Unikamy w ten sposób możliwości wywierania wpływu przez podmioty z państw trzecich, które są udziałowcem czy właścicielem magazynów. Magazyny przed inwazją rosyjską na Ukrainę – jak widzieliśmy w zeszłym roku – stały puste, na pewno była to część strategii destabilizacyjnej Rosji wobec Unii. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawione stanowisko. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Arkadiusz Iwaniak. Bardzo proszę, panie pośle, o zabranie głosu.

Poseł Arkadiusz Iwaniak (Lewica):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, panie ministrze, jak pan minister zauważył, to sprawozdanie jest informacją z wykonania czy też wdrażania rozporządzenia. Pozwolę sobie zwrócić uwagę na kilka rzeczy.

W rozporządzeniu w sprawie magazynowania gazu przedstawiono przykładowy wykaz potencjalnych środków i narzędzi, które państwa członkowskie mogą zastosować w tym celu. Po wdrożeniu tych mechanizmów, tych możliwości, państwa członkowskie nadesłały informacje zwrotne, w których podkreśliły, które z tych mechanizmów przyczyniły się do napełnienia magazynów w odpowiednim czasie. Jest ich pięć, więc pozwolę sobie je państwu przytoczyć. Pięć elementów, które podkreślały państwa członkowskie, to: nałożenie na operatorów magazynów gazu obowiązku dotyczącego minimalnego poziomu napełniania, jaki należy osiągnąć zgodnie z celami krajowymi; organizowanie przetargów na zdolności magazynowe skierowane do uczestników rynku; wprowadzenie mechanizmu na wypadek, gdy łączna subskrybowana zdolność magazynowania była niższa od minimalnego poziomu napełniania; zapewnienie skutecznego wykorzystywania zarezerwowanych zdolności przez zastosowanie mechanizmu opartego na zasadzie „wykorzystaj lub strać” – zaraz powiem o tym kilka zdań – lub nałożenie kar za niespełnienie wymogów; wyznaczenie podmiotu do zakupu brakujących zdolności magazynowych na rynku hurtowym.

W tej informacji możemy też przeczytać, że – zgodnie z rozporządzeniem w ramach mechanizmu podziału obciążeń – państwa członkowskie, nieposiadające na swoim terytorium magazynów gazu, przechowują w krajach sąsiednich ilość gazu odpowiadającą co najmniej 15% ich rocznego zużycia. W tym materiale widzimy też takie wskazania… Włochy, Grecja podpisały umowę, gdzie Grecja może magazynować gaz w magazynach włoskich. Tak samo jeśli chodzi o Estonię, która może przechowywać gaz w magazynach na Łotwie.

To co było już powiedziane w poprzednim punkcie… W wyniku zastosowania tych środków udało się przekroczyć cele w zakresie napełniania magazynów, które na 2022 r. wynosiły 80%. Myślę, że możemy się pochwalić, że Polska miała napełnienie w wysokości 98,9% – to jest dużo powyżej przyjętych minimów.

W tym materiale czytamy również, że w 2021 r. Gazprom był właścicielem lub operatorem około 10% pojemności magazynowych w UE. Obiekty Gazpromu były odpowiedzialne za, co ważne, obniżenie średniego poziomu napełnienia magazynów w UE o 6–8 % na koniec 2021 r. w porównaniu z poprzednimi latami.

Wykorzystując zapisy wynikające z tego rozporządzenia, w 2022 r. państwa członkowskie, na terenie których były obiekty magazynowe należące do Gazpromu, wprowadziły środki w celu ochrony swojego bezpieczeństwa energetycznego. Niemcy upaństwowiły obiekty Gazpromu należące wcześniej do spółki Gazprom Germania, magazyn w Austrii został przekazany innemu operatorowi na mocy nowo wprowadzonych przepisów opar-

tych właśnie na zasadzie „wykorzystaj lub strać", w Niderlandach rząd wyznaczył państwowy podmiot do transportu gazu do obiektu magazynowania, z kolei w Czechach została zastosowana zasada „wykorzystaj lub strać". Co warte podkreślenia, w wyniku zastosowania tych środków obiekty magazynowe należące wcześniej do Gazpromu lub przez niego użytkowane zostały napełnione średnio w 94% do listopada 2022 r. w porównaniu z listopadem 2021 r., gdzie napełnienie było na poziomie 21%.

W rozporządzeniu, które zostało przyjęte 19 grudnia 2022 r. na wniosek Komisji, przewidziano narzędzia tzw. agregacji zapotrzebowania, które mają wspierać kraje UE w zapewnieniu wystarczających dostaw gazu w odpowiednim czasie na okres zimowy 2023–2024. Mechanizm wspólnych zakupów, zawarty w tym rozporządzeniu, ma się przyczynić do uniknięcia sytuacji, w której przedsiębiorstwa europejskie będą składać oferty na zakup tego samego gazu i w konsekwencji zawyżać ceny.

Ostatnia rzecz, na którą chciałbym zwrócić uwagę, jest taka, że w tym materiale Komisja na podstawie dostępnych danych stwierdza, że nie można wyciągnąć jednoznacznych wniosków na temat potencjalnego związku między celami w zakresie magazynowania a zmianami cen gazu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi za przedstawione sprawozdanie.

Otwieram dyskusję w tym punkcie. Czy ktoś z państwa posłów chciałby się wypowiedzieć w sprawie tego dokumentu? Nie widzę zgłoszeń. Wobec powyższego chciałbym zapytać, czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2023) 182 i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie ma. Nie słyszę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt VI.

Chciałbym jeszcze zapytać, czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos w innych sprawach? Nie słyszę.

Stwierdzam, że tym samym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję wszystkim państwu za udział w posiedzeniu dzisiejszej Komisji, państwu posłom, wszystkim obecnym, czyli panu ministrowi wraz ze wszystkimi współpracownikami, pracownikom Kancelarii Sejmu.

Zamykam posiedzenie Komisji.